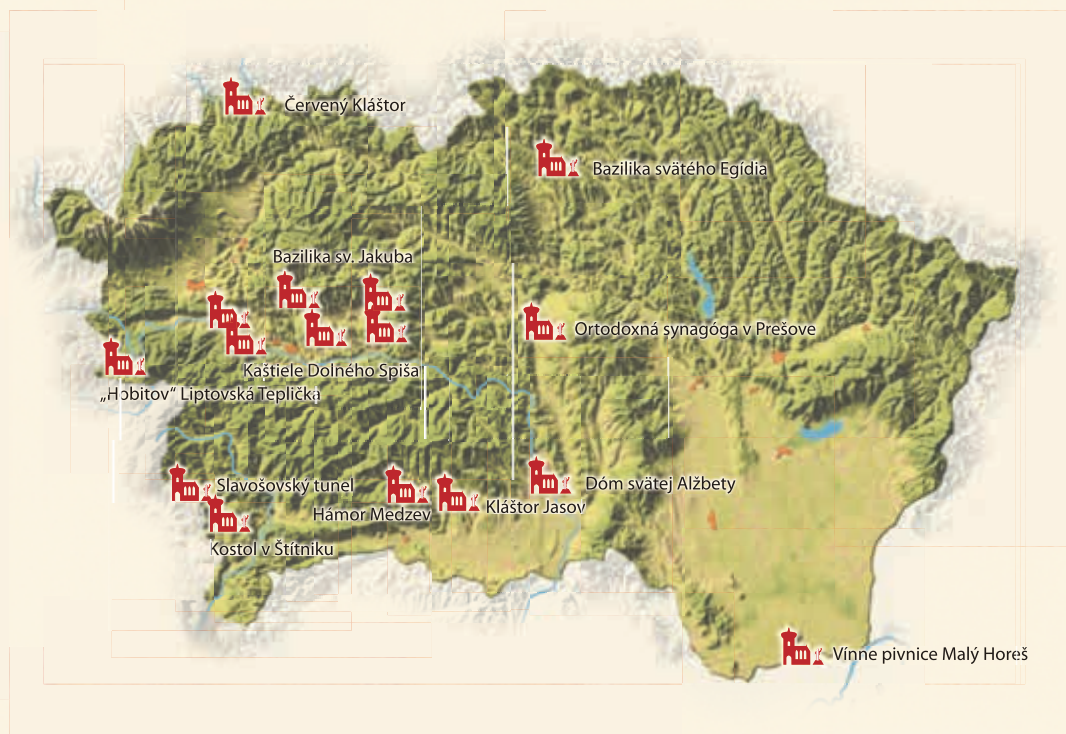

Architektonické zaujímavosti

Stavby sú prostriedkom, ktorým ľudia vyjadrujú svoje myšlienky a pocity. Sú odrazom doby, v ktorej vznikali. Odzrkadľujú sa v nich požiadavky donorov, ale aj móda, smer, sloh ich vzniku. Slovensko môže byť hrdé, že na jeho území pod vplyvom rôznych smerov prenikali rozmanité stavebné trendy a zachytili sa tak na miestach, ktoré bežne denne míňame. Úlohou architektúry bolo vytvoriť emóciu, bezprostredné spojenie s človekom, aby vnímal jej veľkoleposť a význam v spoločnosti. Hoci na druhej strane dnes vnímame za atraktívne aj technické a vidiecke stavby, lebo s nimi už nie sme tak často v kontakte ako naši predkovia. Na budovách nás dokáže očariť ich veľkosť, ako je tomu tak pri katedrálach. Niektorí ľudia sú skôr viac bádatívi a vnímajú čaro technickej konštrukcie. Nuž a detailisti radi obdivujú krásne detaily často ukryté vo vnútri miest. My, ľudia, sme v kontakte s architektúrou stále, a preto nás fascinuje, keď môžeme zazrieť odlišné štruktúry. Ak aj vy radi navštevujete nevšedné budovy, tak na východnom Slovensku objavíte mnohé ukryté tajomstvá.

1 Dóm svätej Alžbety

K najvýznamnejším stavbám Slovenska určite patrí aj hlavná ozdoba najväčšieho východoslovenského mesta. Či už obľubujete sakrálne stavby, alebo nie, Dóm svätej Alžbety rozhodne nemôžete vynechať pri prechádzke krásnym mestom, ako sú Košice.

Na mieste dnešného Dómu pôvodne stál jednolodňový kostol, ktorý však vyhorel po požiari v roku 1378. Táto skutočnosť bola impulzom pre vytvorenie honosného kostola zasvätenej svätej Alžbete Uhorskej. Práce na kostole trvali až

▲ Najznámejšou stavbou mesta Košice je Dóm sv. Alžbety.

▲ Strechu chrámu zdobí ornamentová výzdoba.

do šestnásteho storočia, no aj tento kostol trápili požiare. Dnes je tento symbol Košíc najväčším kostolom na Slovensku a zároveň aj najvyšším gotickým chrámom v Európe. V jeho interiéri môžete obdivovať súbor 48 gotických tabuľových malieb. Naopak, v jeho exteriéri vás zaujme množstvo gotických detailov, medzi ktoré určite patria sochy strašidelných chrličov či panovníkov, tympanón zobrazujúci posledný súd ako aj krypta, v ktorej je pochovaný revolucionár František Rákoci II. Pre milovníkov vyhladok ponúka severná veža, nazývaná aj Žigmundova, po prekonaní 160 schodov výhľad na všetky strany z centra mesta.

Dóm svätej Alžbety

Hlavná,

040 01 Košice –

Staré Mesto

visit@visitkosice.eu

www.visitkosice.eu/sk/

pamiatky/dom-sv-alzbety

Otváracie hodiny vyhliadkovej veže

10:00 – 17:00

Vstupné na vyhliadkovú vežu

dospelí: 1,40 €;

deti do 15 rokov: 0,70 €

2 Bazilika sv. Jakuba

Druhú najväčšiu sakrálnu stavbu v republike by ste našli na námestí Majstra Pavla v **Levoči** (str. 47). Chrám, ktorý v roku 2015 povýšili na baziliku minor, je pre svoje umelecké dedičstvo zapísaný do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Takmer žiaden návštevník nevynechá hlavnú atrakciu mesta, kostol sv. Jakuba zo 14. storočia. Kostol je klenotom neskoršej gotiky,

ktorý je miestami obohatený o renesančné prvky. V jeho interiéri vás očarí duch tohto miesta. Určite vás zaujmú vitrážové okná, množstvo oltárov, nádherné stredoveké maľby znázorňujúce mimo iné sedem skutkov milosrdenstva a sedem hlavných hriechov. Zaujímavý je tiež aj drevený nábytok, na ktorom sú insignie pánov znázorňujúce ich konkrétne miesto na sedenie. Miesto, kde sa stretali naši aj cudzí králi je však vyhľadávané najmä pre jeho unikátny hlavný oltár. Drevený oltár sa skladá z troch častí a ich celková výška predstavuje 18,6 metra, čo ho robí **najvyšším oltárom na svete**. Autorom

hlavného oltára ako aj ďalších pamiatok v chráme je rezbár **Majster Pavol z Levoče**. Autorstvo mu možno pripísať k plastike Madonny, ktorú si môžete pamätať z bankovky s hodnotou sto slovenských korún.

Bazilika minor sv. Jakuba

Námestie Majstra Pavla 1/1
054 01 Levoča
chramsvjakuba@gmail.com
www.chramsvjakuba.sk/

Otváracie hodiny: Prehliadky chrámu sú celoročné počas každého dňa okrem nedeľí od novembra do decembra. Prehliadky sú zväčša každú celú hodinu alebo polhodinu. Posledný vstup je v letných mesiacoch o 17:00, po zvyšok roka o 16:00.

Vstupné: dospelí a dôchodcovia: 3 €;
študenti a ŽTP: 2 €;
žiaci od 6 do 11 rokov: 1 €,
deti do 6 rokov: bezplatne.

3 Červený Kláštor

Na odľahlom mieste v náručí prírody **Národného parku Pieniny** by ste asi ťažko čakali, že vás tu prekvapí nejaká zaujímavá stavba. Omyl je však pravdou. Práve takéto odľahlé miesta lákali v stredoveku mníchov, aby sa utiahli od hriechnej spoločnosti. Na brehu rieky Dunajec, pri slovensko-poľských hraniciach, s výhľadom na impozantné Tri koruny, skúste spomalit od bežného života. Za múrmi kláštora objavíte ideálne miesto, kde čas akoby zastal. Stačí sa len prejsť po chodbách kláštora, s ktorým sa spája aj jedna legenda a pocítite veľkú pokoru a pokoj.

▲ Dve dominanty námestia v Levoči sú Bazilika sv. Jakuba a stará radnica.

Počiatky stavebného ruchu sa datujú do 14. storočia, kedy sem prichádzajú založiť kláštor kartuziánski mnísi z **Kláštoriska v Slovenskom raji** (str. 24). Na výstavbu použili červenou sfarbenú kameň, podľa ktorého dostal kláštor neskôr pomenovanie spolu s príľahou dedinou. Tá je dnes známa aj pre jej **Zamagurské folklórne slávnosti** (str. 142). Odľahlá poloha kláštora, ktorý bol v tesnej blízkosti prírody, nie je náhodná. Mnísi z kartuziánskeho rádu viedli asketický život, vyhýbali sa pôžitkom, a preto žili v ústraní prírody, kde sa venovali modlitbám a prepisovaniu svätých textov. Po vyše dvesto rokoch sa rozhodol panovník Ferdinand I.

v roku 1563 kláštor zavrieť. Dôvodom tohto rozhodnutia boli najmä lúpežné prepadnutia a postupný úpadok. Násas sa stal majetkom šľachty. Kláštor však dostal druhú šancu s príchodom mníchov z rádu kamaldulov v roku 1711. Tito mnísi dostali kláštor darom od nitrianskeho biskupa a začali ho premieňať na barokový kláštor. Avšak nič nie je naveky a aj títo mnísi tu boli len do roku 1782. Počas tohto obdobia obýval kláštor vari najznámejší slovenský mních **fráter Cyprián**. Všestranný bádateľ mal podľa legendy skonštruovať kľzák, s ktorým mal letieť z príľahých skál Tri koruny. Takéto aktivity sa však nepáčili cirkevnej vrchnosti a potrestali

Baziliku sv. Jakuba nájdete na námestí Majstra Pavla v **Levoči**. Vstupenky do kostola si môžete zakúpiť oproti vchodu kostola v budove Mestského úradu. Fotografovanie interiéru kostola je zakázané.

„*lietajúceho mnícha*“ k večnej samotke vo vnútri kláštora. Okrem bádateľskej činnosti prispel Cyprián k rozvoju farmácie. Červený kláštor sa za jeho éry preslávil ako vyhľadávaná lekárňa. O účinkoch liečivých bylín vytvoril herbár, ktorý dnes môžete vidieť v expozícii kláštora.

Do obce Červený Kláštor sa dostanete autom buď od Spišskej Starej Vsi alebo po ceste z Hniezdneho. Keďže kláštor je na odľahlom mieste, tak parkoviská nájdete z oboch asi 300 metrov pred vchodom do areálu. Do obce sa dá taktiež dostať autobusom zo Spišskej Starej Vsi alebo Starej Ľubovne.

Červený kláštor

Pod lipami 20,
059 06 Červený Kláštor
(0)52 482 20 57

muzeumcervenyklastor@
muzeumcervenyklastor.sk
www.muzeumcervenyklastor.sk

Otváracie hodiny: marec – apríl:
okrem pondelkov, 10:00 – 17:00;
máj – august: 8:00 – 19:00;
september – október: 9:00 – 17:00;
november – február: 10:00 – 16:00;
posledný vstup hodinu pred zatvorením,
vstup do areálu prebieha individuálne,
lektorský výklad každú celú hodinu.

Vstupné: dospelí: 3 €; dôchodcovia:
2 €; študenti, invalidi a ZŤP: 1 €;
poplatok za fotografovanie: 2 €

▲ Červený kláštor.

4 Kaštiele Dolného Spiša

Historický región Spiš je pomerne veľký a rozťahaný. Tiahne sa od poľských hraníc cez Tatry až k Slovenskému rudohoriu. Jeho dolná časť je turistami veľmi vyhľadávaná nielen pre **Spišský hrad** (str. 7), ale aj pre súbor šľachtických stavieb v okolí. Pyšné sídla pánov, často obklopené anglickými parkami, patria k zaujímavostiam prepychovej vidieckej architektúry minulých storočí. V tomto regióne môžete na malej ploche vidieť veľa krásnych kaštieľov. K takýmto kaštieľom patria kaštiele v obciach Spišský Štiavnik, Spišský Hrvov, Hodkovce, Bijacovce, Betlanovce a Markušovce.

► Kaštieľ v Spišskom Hrhove.

V kaštieloch už dávno nežije pulzujúci život ako tomu bolo v časoch, keď tam žila šľachta. Každý kaštieľ čakal iný osud. Kaštieľ v **Betlanovciach** a v **Spišskom Štiavniku** skončili ako opustené stavby. Nádherný kaštieľ s parkom v **Spišskom Hrhove** slúži dnes ako reedukačné centrum pre

mládež a podobne aj kaštieľ s parkom v **Bijacoviach** slúži mládeži ako stredná odborná škola lesníka. Kaštieľ pod Spišským hradom v **Hodkoviach**, v ktorom je domov sociálnych služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím, sa snaží lámať bariéry a podporuje sociálny turizmus.

Môžete si tak na tomto mieste kúpiť suveníry vyrobené ich klientmi. Napokon by ste neďaleko **Markušovského hradu** (str. 24) našli kaštieľ spolu s letohrádkom Dardanely. Kaštieľ dnes slúži ako **múzeum historického nábytku Spiša** (str. 114).

5 „Hobitov“ Liptovská Teplička

Hoci má názov dediny v sebe prívlastok Liptovská, nachádza sa táto pôvabná goralská dedinka už na východnom Slovensku neďaleko Popradu. Hlavným dôvodom, prečo turisti radi chodia do tejto dedinky na Čiernom Váhu s terasovitými poľami, sú jej raritné pivničky. Svojím vzhľadom pripomínajú

skôr obydlia z populárnych filmov o Pánovi Prsteňov, no v skutočnosti v nich nikto nebyva, ale slúžia ako pivnice na zemiaky. Na troch kopcoch by ste porátali do 400 takýchto dvier obrastených trávou. Ak by sa vám pošťastilo nájsť nejakú otvorenú, vo vnútri by ste našli kolmú jamu, do ktorej by sa zmestilo aj tridsať vriec zemiakov. Podobný spôsob skladovania by ste v širokom okolí len ťažko hľadali, a preto je

Liptovská Teplička so svojimi pivničkami považovaná za európsky unikát.

Do dediny pod Nízkyimi Tatrami sa autom dostanete zo Štrby smerom na Suňavu alebo z Popradu smerom na Spišské Bystré. V dedine potom zamierite k cintorínu, kde blízko neho nájdete tri kopce s pivničkami.

▲ Nápadité pivničky na zemiaky sa nepodobajú žiadnym iným pivničkám.

6 Vinne pivnice Malý Horeš

Pri dobrom vínku sa odohralo už veľa vtipných zážitkov. S dobrým vínkom sa spája aj príjemná atmosféra. Ak ste teda dlho hľadali, kde nájdete kombináciu vtipných zážitkov a príjemnej atmosféry, tak odpoveď by ste našli na juhu Zemplína, v pohraničnej dedinke Malý Horeš.

Jedna z najstarších dedín v oblasti Dolného Zemplína je Malý Horeš, no v tejto zväčša pohraničnej oblasti dedinku skôr poznajú pod jej maďarským názvom ako Kisgerés. Domy stáli v dedine už pred príchodom Tatarov v 13. storočí. Miestnym obyvateľom sa podarilo zaiste prežiť vďaka blízkemu tufovému návršiu, kde sa mohli schovať po vyhlbení jám. Dnes by ste našli na tomto mieste agátový háj a v ňom 82 malebných pivníc s vínom. Pred pivnicami často uvidíte posedenie alebo malé prístrešky. Niektoré pivnice sú bez

▲ Malebné vinne pivnice v Malom Horeši.

mreže alebo brány a je v nich v horúcich mesiacoch príjemný chlad. Dobrú prechádzku alebo posedenie si môžete spestriť najmä v máji, keď sa v blízkom amfiteátri odohráva Deň otvorených pivní

Agátový háj s malebnými pivnicami nájdete pred dedinou Malý Horeš asi 4 km od Kráľovského Chlmca.

7 Slavošovský tunel

K netradičným stavebným pamiatkam patrí aj nikdy nevyužitý železničný tunel v Slovenskom rudohorí. O vznik tejto atrakcie sa postarala druhá svetová vojna. Slovensko potrebovalo v tom čase dobudovať južnú železničnú trasu, keďže pôvodná železnica bola v tomto regióne zabratá Maďarskom po Viedenskej arbitráži. Stavebné práce začali v roku 1941 a skončili pred skončením vojny v roku 1944. Hoci bol už tunel pripravený na použitie, nebol po vojne už dôvod na jeho uvedenie do prevádzky, a preto by ste v ňom nenašli žiadne koľajnice.

Dnes tento tunel spája dve dediny, a to Slavošovce a Magnetizovce v časti Kopráš, kde by ste našli ešte jeden kratší tunel spolu s viaduktom. Tajomné tmné miesto láka zvedavcov, čoho využíva aj miestny turizmus.

Pred vchodmi tohto 2,4 km dlhého tunela nájdete oddychové miesta na posedenie a altánky. Ak chcete otestovať svoj adrenalín, nezabudnite na nepremokavú obuv a pre istotu vlastný zdroj svetla, lebo by vás mohol pod vrchom Homôlka prekvapiť

aj cyklista, keďže tunelom vedie cyklochodník. Cesta tunelom trvá približne trištvrte hodinu až hodinu.

Okrem tunela navštívte v obci **Slavošovce aj rodný dom** ich najväčšieho rodáka, **rozprávkara Pavla Dobšinského**.

▲ Jeden z vchodov do tunela.

8 Kostol v Štítniku

Za zaujímavými výtvarnými dielami sa kedysi nechodilo do galérií, ale mali ohurovať ľudí na bežnejších miestach, akými sú kostoly. Na Slovensku, najmä na východnom Slovensku, nájdeme takýchto kostolov pomerne veľa.

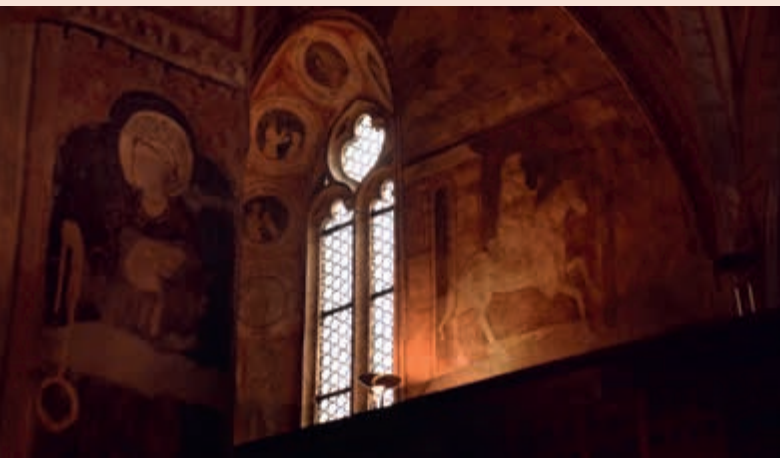
Najcennejšie románske a ranogotické fresky štát ochraňuje, a preto ich zaradil na zoznam Národných kultúrnych pamiatok. Maľby z 13. storočia majú v kostoloch priblížiť výjavy z Biblie. Na východnom Slovensku by ste našli vidiecke sakrálne fresky v obciach **Batizovce**, **Čečejevce**, **Dravce**, v kláštore **Leles**,

Svinica, **Švábovce** či **Veľká Lomnica**. Okrem stredovekých nástenných malieb môžete v niektorých obciach obdivovať spolu s nimi aj iné pamiatky ako v **Bijacovciach** pekný kaštieľ (str. 29), alebo prejsť si celé mestá v **Podolínci** (str. 43) a v **Levoči** (str. 47).

Najviac nástenných sakrálnych malieb nájdete v regióne Gemeru, kde vznikla aj *Gotická cesta*, ktorá vás ľahko navedie k všetkým podstatným pamiatkam. Na malom priestore môžete obdivovať množstvo umenia v **Kocelovciach**, v **Ochtinnej**, kde si môžete výlet spojiť s jaskyňou (str. 59) a v **Plešivci**, kde neďaleko kostola nájdete aj

zvyšky zrúcaniny hradu zaujímavou skryté v záhrade rodinného domu.

Veľmi významným gemerským kostolom je kostol v **Štítniku**, ktorý bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku skôr ako ostatné zmienené kostoly. Návštevník chrámu zostane v nemom úžase z množstva nádherných prepracovaných detailov. Tie vznikali v kostole od 14. do 16. storočia, kedy sa stal kostol evanjelickým. Inšpiráciou maliarov v tomto trojloďovom kostole boli maľby talianskych maliarov, ako tomu je aj pri scéne *Volto Santo*. K ďalším maľbám patrí maľba apokalypsy, fresky zobrazujúce podobenstvá ako aj fresky siedmich slobodných povolání. Okrem nezameniteľného výtvarného umenia budete obdivovať kostol s jeho lavicami, oltárom či kazateľnicou. V dedine nájdete tiež zvyšky zrúcaniny hradu.

▲ Nádherné fresky v interiéri kostola v Štítniku.

9 Kláštor Jasov

Východné Slovensko sa môže popýšiť množstvom budov postavených v rôznych architektonických štýloch. K ideálnym reprezentantom barokového štýlu by sme zaradili komplex budov kláštora premonštrátov v Jasove.

Vrcholné dielo neskorého baroka a rokoka pozostáva z barokovej záhrady a komplexu sakrálnych budov, ktorej ústrednú dominantu tvorí **kostol sv. Jána**

Krstiteľa. Bohato zdobený interiér môžu okrem mníchov z rádu premonštrátov obdivovať v letných mesiacoch aj návštevníci kláštora, ktorí sa tu môžu zúčastniť aj bohoslužby. Okrem spomínaného kostola sa v areáli duchovného centra nachádza **unikátna knižnica**. Knižnicu zastihla katastrofa po roku 1787, keď bola rehoľa zrušená a následne boli knihy odvečené do Maďarska. Zmena atmosféry nastala po obnovení rehole, kedy sa knihy

začali postupne vracat' do kláštora. V súčasnosti knižnica disponuje s vyše osemdesiatimi tisícmi zväzkov kníh. Pre milovníkov prírody a nenáročných prechádzok sa v blízkosti kláštora nachádza kláštorný rybník, z ktorého vedie **cesta náučným chodníkom Jasovská skala**. Z nevysokých kopcov **Národného parku Slovenský kras** sa vám naskytne nielen krásny pohľad na kláštor, ale aj na celú obec. Cestou dolu do dediny ešte objavíte zvyšky murív Jasovského

Kostol evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku, Štítnik

Teplická 207,
049 32 Štítnik
(0) 940 716 740
stitnik@ecav.sk
www.stitnik.ocu.sk/-kostoly
Prehliadka kostola je možná po dohode a za malý poplatok.

hradu a na konci vás privíta kra-
sová **Jasovská jaskyňa** (str. 62),
ktorá je zapísaná do zoznamu
UNESCO.

Rád Premonštrátov – Opátstvo Jasov

Podzámok 166/28

044 23 Jasov

(0) 903 632 606

opatstvojasov@centrum.sk

www.opatstvojasov.sk/

Otváracie hodiny:

15. jún – 15. september:

10:00, 11:00, 12:20, 13:00 a 14:00

Prehliadka kostola, rektória a záhrady
je možná až po ohlásení sa.

Vstupné:

dospelí: 5 €; deti, študenti a seniori: 2,50 €

▲ Pohľad na kláštor Jasov z Jasovskej skaly.

10 Hámor Medzev

Osobitnú pozornosť medzi rôznymi štýlmi architektúry si zaslúžia technické pamiatky. Východné Slovensko je známe množstvom nerastných surovín, ktoré sú ukryté najmä v Slovenskom rudohorí. Z toho dôvodu vznikla aj potreba spracovania kovov priamo tam, kde ich bolo najviac. Takto vznikli už v 14. storočí dômyselné stavby, ktoré na spracovania kovov používali tečúcu vodu. Do

dnešných dní sa ich zachovalo už len pár, no keby vás zaujímal postup výroby, mali by ste navštíviť posledné stojace hámre.

Za rozkvet baníckeho mesta Medzev môže flámska kolonizácia v 14. storočí. Kováči využili potenciál dolín s tečúcou vodou a postavili v nich v období stredoveku niekoľko hámrov. Počet hámrov stúpala až do 19. storočia, kedy bolo v dolinách Medzeva približne sto hámrov. Medzevské kováčske výrobky, ktorými boli rýle, kosa,

motyky, podkovy či lopaty, boli natoľko kvalitné, že ich bolo dobre poznať v celom Uhorsku. Ďera dielni pomínula a pre hámre sa dnes píše nová kapitola ich života. Veľa z nich zaniklo a tie funkčné, čo zostali, slúžia muzeálnym účelom. K príkladom dobre zachovalého hámru je *Tischlerov hámor*, ktoré spravuje Slovenské technické múzeum. V jeho dielni sa vás dotkne duch minulých časov a precítite atmosféru vidieckeho kováčskeho života.

▲ Hámor Medzev

Hámor v Medzeve

Štóska 16,

044 25 Medzev

(0) 918 965 701

stmke@stm-ke.sk

[http://www.stm-ke.sk/index.](http://www.stm-ke.sk/index.php/sk/hamor-v-medzeve)

[php/sk/hamor-v-medzeve](http://www.stm-ke.sk/index.php/sk/hamor-v-medzeve)

Otváracie hodiny:

utorok – sobota: 10:00 – 15:00

Prehliadka je možná až po
telefonickej ohlásení.

Vstupné:

dospelí: 1,50 €; študenti: 1 €; deti

v predškolskom veku, dôchodcovia
nad 70 rokov a osoby ŽŤP: bezplatne

Ortodoxná synagóga v Prešove

Ku klenotom slovenskej architektúry bez pochýb patrí aj Ortodoxná synagóga v Prešove. Hoci na pohľad nevýrazná stavba s obdĺžnikovým pôdorysom a s fádnuou, takmer plochou fasádou, nezaujme oko mnohých zvedavcov, ten pravý poklad celého Slovenska však ukrýva v jeho interiéri v podobe nádherných prvkov maurisko-neorománskej architektúry.

Kapitoly osudu synagógy sú späté s príchodom Židov do mesta Prešov. Tí sa v mestách mohli slobodne usadiť až po vydaní Patentu panovníka Jozefa II. z roku 1783. Za prvého Žida, ktorý prišiel do mesta, považujeme Marcusa Holländra. Práve on dal na znak zmierenia komunit postaviť na námestí Neptúnovu sochu, ktorá je dnes súčasťou fontány. Holländer spolu so synom boli výraznými uhorskými aktivistami pre väčšie zrovnoprávnenie. V roku 1871 prichádza k rozkolu názorov vo vnútri židovskej obce a vznikajú v krajine, ako aj v meste dva prúdy – neologický a ortodoxný. V tomto období začali vznikať

prvé synagógy v meste. Jednou z nich bola aj Ortodoxná synagóga z roku 1898 schovaná v bočnej uličke v historickom centre. V jej okolí vyrástol komplex sakrálnych, ako aj iných budov slúžiacich náboženskej obci. Okrem týchto budov vzniklo v Prešove v roku 1928 prvé židovské múzeum na našom území. Tento predchodca dnešného Múzea židovskej kultúry sa nenachádzal v synagóge ako dnešné múzeum, ale v budove mestského opevnenia Kumšt. Krušné časy nastali pre židovskú obec počas druhej svetovej vojny, kedy z Prešova a okolia bolo deportovaných cez 6 400 obyvateľov. Paradoxne muzeálna zbierka nebola rozkradnutá a prežila obdobie neslobody. Po druhej svetovej vojne z pôvodných 308 Židov prežilo a ostalo žiť v meste len 60. Do roku 1993 sa stali predmety múzea súčasťou múzea v Prahe. Po vzniku Slovenskej republiky zbierku začalo spravovať Múzeum židovskej kultúry, ktoré je súčasťou Slovenského národného múzea. Zo spomínaného impozantného interiéru synagógy vyzdobeného bohatými nástennými maľbami v orientálnom

▲ Interiér nádhorne zdobenej synagógy v Prešove.

štýle sa stalo múzeum, v ktorom sa aj odohrávajú koncerty vážnej hudby. Aj keď objavíte po Slovensku pár zachovaných synagóg, tak ortodoxná synagóga v Prešove je len jednou z dvoch synagóg na Slovensku, ktoré slúžia ako múzeá židovskej kultúry.

Synagóga v Prešove

Okružná 32,
080 01 Prešov
(0)51 773 16 38
snm.mzk@gmail.com
www.snm.sk/?synagoga-v-presove-uvodna-stranka

Otváracie hodiny:

ut – sob: 10:00 – 15:00
Prehliadka je možná až po telefonickom ohlásení.
ut – str: 11.00 – 15.00
štv – pia: 9.00 – 13.00
ne: 14.00 – 16.00

Vstupné:

dospelí: 3 €; študent, dôchodcovia: 1 €

12 Bazilika svätého Egidia

Medzi významné náboženské stavby patrí aj jedna z typických dominant **Bardejova** (str. 41). V severnej časti významného, historicky a kultúrne bohatého okresného mesta nájdeme kostol sv. Egidia. Počas storočí stredoveký chrám menil veľakrát svoju podobu, vďaka čomu môžeme na ňom pozorovať vývoj gotického staviteľstva.

▲ Pohľad na Baziliku z námestia.

Na mieste najvýznamnejšej pamiatky obľúbeného a vyhľadávaného mesta, zapísaného v Zozname svetového dedičstva UNESCO, stál cisterciánsky kláštor. Ten však v 13. storočí stratil svoje opodstatnenie a po príchode nemeckých kolonistov tu začal vyrastať gotický kostol. Tak ako vnímame pamiatku dnes, tak by sme ju nevideli v minulosti. Od počiatkov 15. storočia po súčasnosť menil kostol vzhľad aj kvôli móde architektonických štýlov, ale najmä pre časté požiare. Dokonca bol kostol vyše sto rokov bez jeho nezameniteľnej veže s pekným výhľadom na historickú časť mesta. Po rozsiahlych opravách dostal chrám výrazný gotický vzhľad. Jeho interiér tvoria hodnotné diela, na ktorých sa podieľal aj známy rezbár **Majster Pavol z Levoče**. V roku 2001 bol kostol povýšený pápežom Jánom Pavlom II. na baziliku minor.

